

Niezwykłe

Gang Pileckiego

Historie

SPIS TREŚCI

Wstęp

Przystanek Wolbórka

Zdjęcia Przystanka

Historia

Kwietniowa noc

Nowe życie

Pałac ostrowskich

Ród Ostrowskich

Świetność Pałacu

Upadek Pałacu

Podsumowanie

Źródła

Dziękujemy za uwagę

WSTĘP

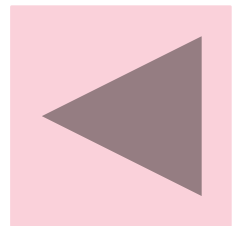
Celem naszej prezentacji jest pokazanie Wam historii naszych tomaszowskich zabytków. Opowiemy o dwóch nieprawdopodobnych zdarzeniach, które miały miejsce na „zwykłym” przystanku Wolbórka. Przedstawimy również losy pałacyku założycieli naszego miasta i dalszą historię tej rodziny.

PRZYSTANEK WOLBÓRKA

Szukając zdjęć do naszej pracy natknęliśmy się na fotografię „zwyčajnego budynku” jak nam się wcześniej wydawało. Po dłuższym wglębieniu się w jego historie zrozumieliśmy, że jej to dobrze nam znany zabytkowy przystanek.

Obecnie stoi on w tomaszowskim „Skansenie Rzeki Pilicy”. Jednak jak się okazało nie mieliśmy pojęcia co wydarzyło się tam kilkanaście lat temu. Postanowiliśmy zagłębić się w ten temat. To czego się dowiedzieliśmy zszokowało nas wszystkich.

ZDJĘCIA PRZYSTANKA

Zdjęcie, które nas
zainspirowało

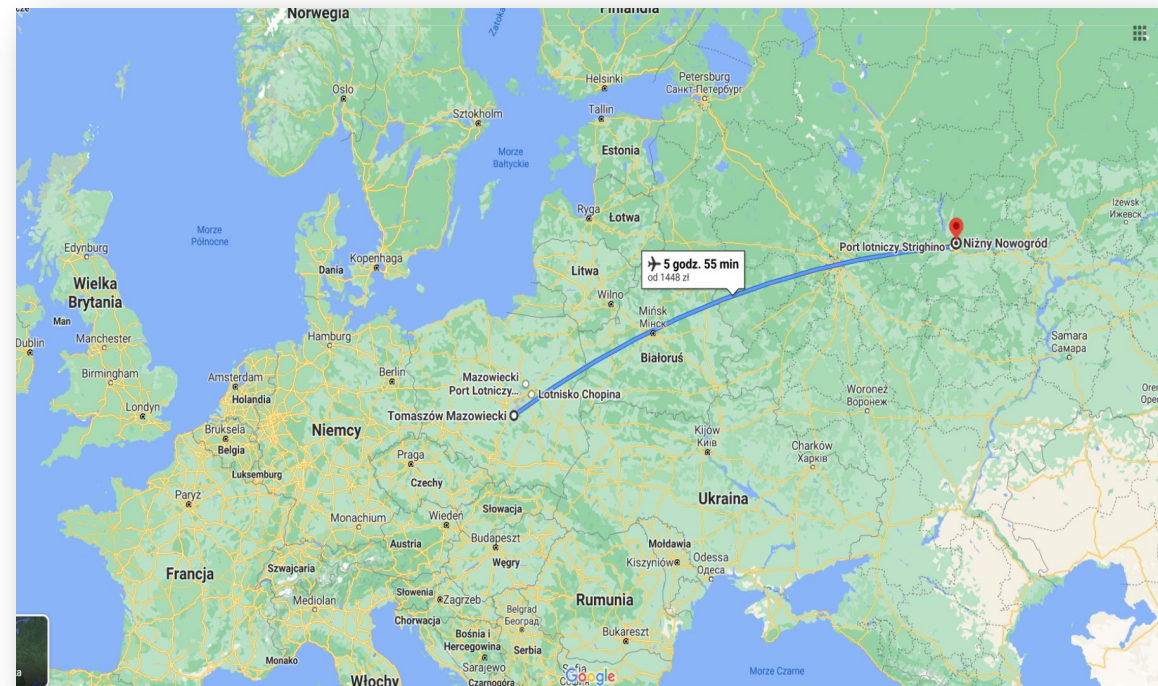

Zdjęcie obecne

HISTORIA

Ten przystanek został przewieziony do miejscowości niedaleko Tomaszowa, aż z Niznego Nowogrodu znajdującego się w Rosji. Pełnił on tam rolę pawilonu wystawowego Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. W naszych regionach pełnił on rolę poczekalni pasażerskiej.

Droga z Tomaszowa Mazowieckiego
do Niznego Nowogrodu

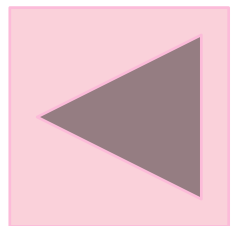
KWIETNIOWA NOC

Pewnej kwietniowej nocy 1925 roku doszło do tragedii. To właśnie wtedy losy 3 osób i ich rodzin zmieniły się diametralnie. Jednak dopiero kilka dni później zdano sobie sprawę, co tak naprawdę się stało. Czekaający na pociąg pasażerowie zaczęli się niecierpliwie, nie mogąc wejść do środka. Dostrzegli oni, że drzwi od wewnątrz są zabite gwoździami. Postanowiono wezwać na miejsce dozorcę, który otworzył niedostępne wejście. To co ujrzeli, wszyscy obecni na miejscu, zmroziło krew w żyłach. W środku znaleziono zwłoki stróża Michała Chrustowskiego, który pełnił wartę feralnej nocy. Denat zginął od kilku ciosów tępym narzędziem w tył głowy. Jak się później okazało drugi z nich okazał się śmiertelnym. Uderzenia była na tyle silne, że przebiły one nawet kość potyliczną czaszki. Ówczesna policja szybko doszła do przekonania, iż włamanie miało charakter rabunkowy. Niedługo potem złapano sprawców. Byli nimi L. Grzybczyński i S. Koper. Pierwszy z wymienionych zadał śmiertelny cios. Z początku obu przestępców skazano na karę śmierci, której jednak nigdy nie wykonano. W finalnym efekcie obaj zostali skazani na 12 lat pozbawienia wolności.

NOWE ŻYCIE

Wkrótce po tych tragicznych wydarzeniach zmieniono nazwę przystanka na „Czarnocin”. To właśnie tam prawie trzydzieści lat później, w latach sześćdziesiątych ubiegłego stulecia doszło do narodzin pewnej dziewczynki.

Czekająca na pociąg kobieta w zaawansowanej ciąży, niespodziewanie powiła córkę. Na szczęście w tej trudnej sytuacji pojawiła się doświadczona kasjerka dyżurująca w poczekalni. Jak się okazało pracowała ona niegdyś w szpitalu jako pielęgniarka i położna. Dziecko przyszło na świat silne i zdrowe.

PAŁAC OSTROWSKICH

Gdy zastanawialiśmy się nad wyborem kolejnego miejsca, zobaczyliśmy właśnie to zdjęcie. Wprawdzie wiedzieliśmy, iż jest to dawna fotografia pałacu rodu Ostrowskich, jednak postanowiliśmy poszerzyć swoją wiedzę na temat historii tego miejsca i tej rodziny. Prowadzona przez nią działalność wywarła duże znaczenie na rozwój przemysłowy naszego miasta. Dlatego też najpierw powiemy kilka słów na temat tego rodu, a następnie przejdziemy do historii pałacu.

RÓD OSTROWSKICH

Tomasz Ostrowski

Rodzina Ostrowskich wywodziła się z miejscowości Ujazd znajdującej się kilka kilometrów od Tomaszowa. Była ona majątną i wpływową szlachecką rodziną. Tomasz Ostrowski założył pierwszy w Tomaszowie piec hutniczy. Po sukcesie tego przedsięwzięcia kolejnym celem było uruchomienie fabryk włókienniczych. Tym zajmował się głównie jego syn Antoni Ostrowski. Włókiennictwo rozwijało się w niewiarygodnie dynamicznym tempie.

Antoni Jan Ostrowski

W kolejnych latach zrezygnowano z pieca hutniczego i skoncentrowano się na powstających coraz to nowych fabrykach. Hrabia kierował bardzo skrupulatnie całym rozwijającym się miastem. To właśnie on uznawany jest na założyciela Tomaszowa Mazowieckiego. W roku 1830 nadał on mu prawa miejskie. Należy także wspomnieć o politycznych działalności Antoniego Ostrowskiego. Dość często angażował się on w działalność gospodarczą i polityczną. Wziął także udział w powstaniu listopadowym, w którym kierowała Gwardią Narodową Warszawską.

ŚWIETLNOŚĆ PAŁACU

Gdy Tomaszów zaczął się rozwijać rodzina Ostrowskich jeszcze bardziej się wzbogaciła. Dlatego też Antoni Ostrowski postanowił wybudować pałacyk dla swojej ukochanej żony – Józefy. Z założenia miała być to ich letnia rezydencja. Za autora projektu uznaje się niemieckiego architekta Fryderyka Alberta Lessela. Natomiast głównym budowniczym został pochodzący także z Ujazdu Jan Komorowski. Na samym początku pałac składał się z zaledwie dwóch przybudówek i niewielkiej wieżyczki.

Jednak z czasem zaczęto powiększać posiadłość m. in. przez dobudowanie oranżerii. W budowli znajdowały się takie instytucje takie jak poczta czy kancelaria gminna. Z racji znajdującej się w budynku kaplicy, zaczęto odprawiać nabożeństwa dla osób różnych wyznań. Jednak po powstaniu listopadowym pałac został skonfiskowany przez rosyjskie władze. Odtąd należał do skarbu Królestwa Polskiego. Kilka lat później zmarł także Antoni Ostrowski wraz ze swoją drugą żoną Pelagią.

UPADEK PAŁACU

Pałac został zlicytowany. Stał on pusty przez kilkanaście lat. Z miesiąca na miesiąc popadał w coraz większą ruinę. Nareszcie znalazł się potomek rodziny Ostrowskich - Stanisław, który postanowił wyremontować i przywrócić pałacowi dawną świetność. Budynek przybrał wtedy wygląd bardziej klasycystyczny. Jednak można się było w nim doszukać detali architektonicznych nawiązujących do renesansu. Jednak gdy już wszystko było na drodze ku dobremu, Stanisław Ostrowski zaginął w bliżej niewyjaśnionych okolicznościach.

Pałac został przejęty przez kolejnych potomków. Trwało to do końca II wojny światowej. Po niej znów nadeszły smutne chwile dla budynku. Przechodził on z rąk do rąk nie mogąc znaleźć właściciela. Znajdowały się w nim różne urzędy, poczta, milicja, kluby sportowe, starostwo itp. W końcu poddano go gruntownemu remontowi i zaadaptowana na muzeum, które jest tam do dnia dzisiejszego.

ŹRÓDŁA

- <http://skansenpilicy.pl/stacyjka-reymonta-wczoraj-i-dzis/>
- <https://tomaszowmazowiecki.naszemiasto.pl/bajkowy-pawilon-z-1896-roku-polaczyl-warszawska-szkole/ar/c1-4591292>
- <https://tomaszowmazowiecki.naszemiasto.pl/historie-odnalezione-andrzeja-kobalczyka-smierc-i-zycie-na/ar/c1-3764228>
- <https://proszewycieczki.wordpress.com/2018/08/26/tomaszow-mazowiecki-wolborka-czarnocin-w-skansenie/>
- <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Ostrowski-Antoni-Jan;3952508.html>
- <https://tomaszowmazowiecki.naszemiasto.pl/wczoraj-i-dzis-finansista-z-zasadami/ar/c1-1236227>
- <http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/gallery,3,8508.html>
- <https://visiton.pl/miejsca-atrakcje-zabytki/muzea/ad/7045-palac-ostrowskich-w-tomaszowie-mazowieckim.html>
- <http://polaneis.pl/miejsca/po-palacu-ostrowskich-w-tomaszowie-mazowieckim-oprowadzily-mnie-mlode-pasjonatki-bylam-troche-zaskoczona>
- https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g1638092-d14132516-i320144318-Muzeum_w_Tomaszowie_Mazowieckim_im_Antoniego_hr_Ostrowskiego-Tomaszow.html
- <https://zamkipalacedwory.blogspot.com/p/paac-antoniego-ostrowskiego.html>

Dziękujemy za uwagę

Gang Pileckiego